

Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Málnási Bartók György Filozófiai Doktori Iskola
Valláselmélet alprogram

A DOKTORI ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

**Mysticism beyond time:
A comparative study of traditional vs. modern mysticism**

Szugyiczki Zsuzsanna

Témavezető: Prof. Dr. Dr. Máté-Tóth András

Egyetemi tanár

SZTE BTK Vallástudományi Tanszék

Szeged

2023

1. 1.1. A misztika hármass felosztás mentén értendő
 - 1.1.1. misztikus tapasztalat
 - 1.1.2. két kontextuális elem
 - 1.1.2.1. az előzmények (az élményt megelőzően előforduló kontextuális befolyásoló tényezők, technikák és tanítások).
 - 1.1.2.2. az utóhatások (az élmény interpretációja és az általa inspirált cselekvések).
 - 1.2. E hármass koncepción belül a hangsúly a misztikus tapasztalaton van.
 - 1.3. A misztikus tapasztalatok, esszencialista nézőpontra alapulva, a kontextuális hatásoktól függetlenül értendők.
2. 2.1. A kortárs tudományos diskurzusok a mai misztikát felületes és zavaros jelenségként írják le.
 - 2.2. Ezek a diskurzusok nem adnak érdemi magyarázatot a modern misztikára.
 - 2.3. A kontextuális különbségek mentén a modern misztikus jelenségeket a misztika "tradicionális változatával" összehasonlítva tárgyalják.
 - 2.4. Tehát, a kortárs tudományos narratívák alapján különbséget lehet tenni tradicionális és a modern misztika között.
 - 2.5. A misztika kontextuális változásai a „kultúra” és a „szubjektum” elemei mentén vizsgálhatók.
3. 3.1. A misztikus tapasztalatok jellegzetességei nemcsak a tradicionális-, hanem a modern misztikában is jelen vannak.
 - 3.2. Ezért a modern misztika lényegében hasonlóan tekinthető a tradicionális misztikához.
 - 3.3. Következésképpen a modern misztika is teljes értékűnek és tudományos vizsgálatra érdemesnek tekinthető.
4. 4.1. A tradicionális és a modern misztika összehasonlításakor a kontextuális elemek változása figyelhető meg.
 - 4.2. A kortárs tudományos viták nem reflektálnak szisztematikusan ezekre a változásokra.
 - 4.3. Emiatt a misztika tanulmányozásának – elméleti-, fogalmi alapjainak - felülvizsgálatára van szükség, olyan elméletek alapján, amelyek képesek a kortárs jelenségek jellegzetességeire reflektálni:
 - 4.3.1. fluiditás,
 - 4.3.2. globális jelleg,
 - 4.3.3. pluralitás.
 - 4.4. A felülvizsgált elméleti keret alapján kezdődhet meg a modern misztika fogalmának érdemi értelmezése.